

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK

MEIJELSEDIJK 2

TE OSPEL

Ecologie

Rapportage aanvullend ecologisch onderzoek

Meijelsedijk 2 te Ospel

Opdrachtgever	Pouderoyen Tonnaer Parklaan 21 5261 LR Vught
Rapportnummer	12790.007
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	28 september 2021
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	Mevrouw E. Schreurs, MSc
Paraaf	ES
Kwaliteitscontrole	De heer ing. M.H.M. Gijsbers
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
	4.1 Steenuil en kerkuil	6
	4.2 Huismus	7
	4.3 Boomvalk, buizerd en sperwer	7
	4.4 Vleermuizen	7
	4.5 Overzicht veldbezoeken	9
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	10
	5.1 Kerkuil	10
	5.2 Steenuil	10
	5.3 Huismus	11
	5.4 Gebouwbewonende vleermuizen	12
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	15
	6.1 Steenuil	15
	6.2 Gewone dwergvleermuis	15
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Pouderoyen Tonnaer opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Meijelsedijk 2 te Ospel.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in december 2020 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 12790.003, versie D2, d.d. 17 december 2020). Op basis van de resultaten van de quickscan bleek een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, steenuil en kerkuil, en nestlocaties van huismus, buizerd, boomvalk en sperwer noodzakelijk.

Tevens is reeds gedurende het eerste veldbezoek verblijfplaats van steenmarter geconstateerd op de onderzoekslocatie (in de voormalige autosloperij) en kan een verblijfplaats van de steenmarter in het voormalige autobedrijf ook niet uitgesloten worden, daarom geldt het advies om de sloopwerkzaamheden van de betreffende panden in de vrijstellingsperiode van de steenmarter uit te voeren (half augustus tot en met februari). Indien gewenst kan tevens een ontheffing worden aangevraagd voor het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de vrijstellingsperiode van steenmarter.

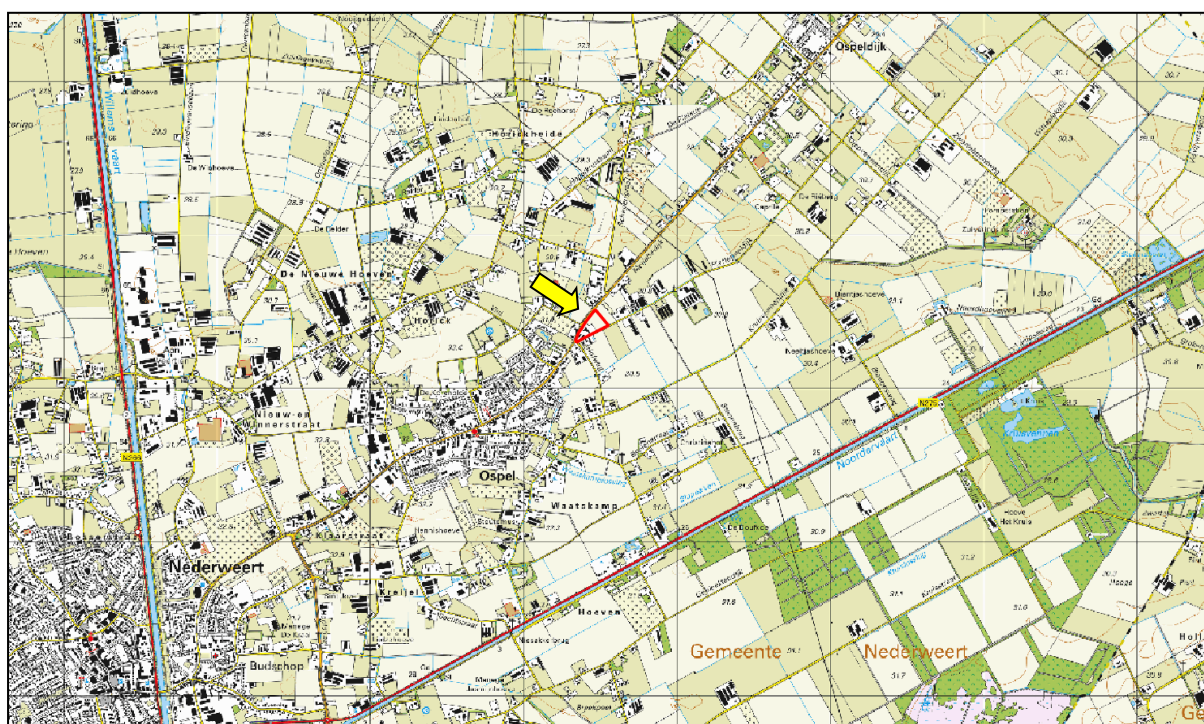
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 17.280 \text{ m}^2$) ligt aan de Meijelsedijk 2 en Plattepeeldijk 17, circa 750 meter ten noordoosten van de kern van Ospel. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Nederweert, sectie O, nummer 668. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 183.443$, $Y = 368.411$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood omlijnd).

Op de onderzoekslocatie bevinden zich drie gebouwen die hebben dienstgedaan als autosloperij (gebouw 1), woonboerderij (gebouw 2) en autobedrijf (gebouw 3). Verder is het terrein deels verhard, deels in gebruik als akkerland voor maïssteelt en deels begroeid met pioniervegetatie bestaande uit soorten als duizendblad, brandnetel, paardenbloem en smalle weegbree. Op de onderzoekslocatie zijn verder enkele bomen aanwezig, waaronder een tamme kastanje en twee zomereiken.

De onderzoekslocatie wordt omsloten door twee drooggevallen greppels en twee wegen. In de omgeving van de onderzoekslocatie is voornamelijk agrarisch land aanwezig. Verder zijn aan de noord(west)zijde en zuidwestzijde van de locatie een paar woningen aanwezig. Het maïsperceel loopt door aan de oostelijke grens van de onderzoekslocatie. Direct aangrenzend aan de noordwestzijde van het perceel bevindt zich een bomenrij met populieren.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 11 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek op 8 september 2020.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie (rood omlijnd) en directe omgeving. De nummers geven de verschillende gebouwen aan, waarbij 1 = autosloperij, 2 = woonboerderij en 3 = autobedrijf.

Figuur 3. Bebouwing en drooggevallen greppel op onderzoekslocatie, kijkrichting zuidoosten.

Figuur 4. Deel voormalige autosloperij, kijkrichting zuidoosten.

Figuur 5. Voormalige woonboerderij, kijkrichting oosten.

Figuur 6. Voormalig autobedrijf, kijkrichting zuidoosten.

Figuur 7. Zolder voormalig autobedrijf.

Figuur 8. Achterzijde autosloperij, kijkrichting zuidwesten.

Figuur 9. Pioniervegetatie en maïssperceel op onderzoekslocatie, kijkrichting noorden.

Figuur 10. Tamme kastanje, pioniervegetatie en maïssperceel op planlocatie, kijkrichting zuidoosten.

Figuur 11. Bomenrij met populieren aangrenzend aan onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de locatie te herontwikkelen op het gebied van wonen met zorg. Het plan is om twintig nieuwbouwwoningen te realiseren in de sociale en middeldure huur.

Het voornemen is om de oude woonboerderij op de planlocatie te handhaven en uiteindelijk te renoveren. De overige voormalige bedrijfsbebouwing wordt geamoveerd ten behoeve van de nieuwbouw.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in december 2020 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 12790.003, versie D2, d.d. 17 december 2020) blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming, er op sommige punten meer informatie is benodigd (zie tabel I).

Tabel I. Onderzoeksresultaten voorgaand onderzoek

Soortgroep	Geschied habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Steenuil en kerkuil	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van kerkuil en steenuil wordt noodzakelijk geacht
Huismus	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van huismus wordt noodzakelijk geacht
Boomvalk, buizerd, sperwer	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar nestlocaties van boomvalk, buizerd en sperwer wordt noodzakelijk geacht indien binnen 75 meter van de zomereik met groot nest gewerkt gaat worden
Vleermuizen (verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten)	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen noodzakelijk
Vleermuizen (verblijfplaatsen boombewonende soorten)	ja	*nee	*nee	*nee	*mits de zomereik met klimop aan de oostelijke zijde van de onderzoekslocatie behouden blijft, en nachtelijke verlichting tot een minimum beperkt wordt
Vliegroutes vleermuizen	ja	*nee	*nee	*nee	*mits de bomenrij met populieren behouden blijft en nachtelijke verlichting tot een minimum beperkt blijft

Het voornemen van de initiatiefnemer was om de bomenrij met populieren te behouden bij de voorgenomen ontwikkeling. Echter is tijdens een nader technisch onderzoek door ing. dhr. C. Verstappen (European Tree Technician, in opdracht van Attender en de gemeente Nederweert) geconstateerd dat een deel van de bomen reeds omgevallen, dood en/of aangetast zijn door honingzwam. In het kader van veiligheid is hierna besloten over te gaan tot kap van de bomenrij, onder andere naar aanleiding van de hoge windsnelheden op 11 en 12 maart 2021 (zie rapport 'NTO 34 stuks Populus Peeltwachter te Ospel', d.d. maart 2021).

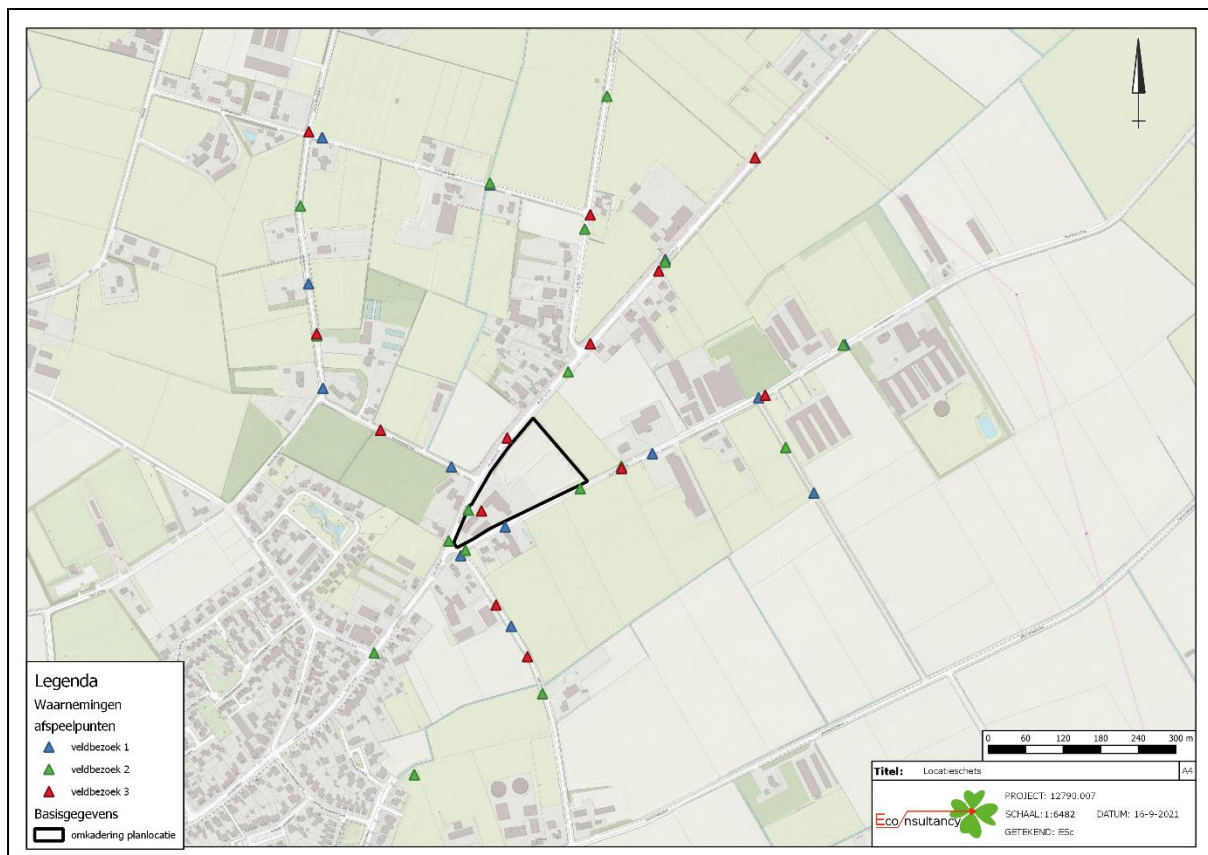
4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Steenuil en kerkuil

Steenuil

Voor het onderzoek naar steenuil zijn in de periode februari tot en met maart een drietal avondbezoeken uitgevoerd, waarbij in de omgeving mogelijk geschikte territoria zijn onderzocht op verblijfsindicaties van de steenuil. Zowel de onderzoekslocatie als de omgeving van de onderzoekslocatie (binnen een straal van ± 300 meter) is onderzocht op de aanwezigheid van steenuilen om vast te stellen of hier territoria van andere steenuilen aanwezig zijn, middels geluidsnabootsing. De inventarisatiemethode is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door het Netwerk Groene Bureaus (Soortinventarisatieprotocollen, versie 2017).

Steenuilen gebruiken volgens Bloem et al. (2001) drie verschillende roepen: territoriumroep (wordt alleen geproduceerd door mannetjes en is maatgevend voor een territorium) en alarm- en overige roepen (wordt geproduceerd door zowel man als vrouw, geeft indicatie van aanwezigheid van steenuilen maar niet van een broedterritorium). De maximale territoriumgrootte van steenuilen is onder andere afhankelijk van het voedselaanbod, maar varieert meestal rond een straal van 200 meter (een gebied van 12,5 ha) rondom de nestlocatie. In gebieden met minder voedselaanbod kan de territoriumgrootte oplopen tot 300 meter (een gebied van 28 ha) rondom de nestlocatie. Op basis van ervaring en de sterkte van de speaker, valt te verwachten dat eventueel aanwezige steenuilen binnen een straal van minimaal 200 meter van elk telpunt, de geluidsnabootsing kunnen horen (zie figuur 12).

Figuur 12. Afspelpunten tijdens steenuilonderzoek (zie legenda).

Tevens is gedurende de overige onderzoeksrondes de opstal waarbij tijdens de quickscan Wet natuurbescherming braakballen zijn aangetroffen meermaals in pandig geïnspecteerd op sporen van steenuil.

In figuur 12 zijn de locaties waar geluidsnabootsingen zijn afgespeeld weergegeven. Indien tijdens geen van de veldbezoeken een steenuil wordt waargenomen (auditief of visueel) kan de afwezigheid van de soort worden vastgesteld. De locaties om steenuil territoria te vinden zijn bepaald op basis van geschikt aanwezig habitat in de omgeving van de onderzoekslocatie.

Kerkuil

Voor kerkuil geldt dat in de periode februari tot en met half oktober een drietal avond- of nachtbezoeken uitgevoerd zijn (BIJ12, 2017). De onderzoeken naar kerkuil en steenuil zijn gecombineerd uitgevoerd.

Tevens is gedurende de overige onderzoeksrondes de opstal waarbij tijdens de quickscan Wet natuurbescherming braakballen zijn aangetroffen meermaals in pandig geïnspecteerd op sporen van kerkuil.

4.2 Huismus

Voor het onderzoek naar huismus zijn tussen 1 april en 15 mei twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak één of meerdere nesten bevinden. Tevens is gedurende de rondes in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Behalve op de onderzoekslocatie, is ook de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid of geschiktheid van de bebouwing voor huismus. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie juli 2017).

4.3 Boomvalk, buizerd en sperwer

Het onderzoek naar boomvalk, buizerd en sperwer heeft niet plaatsgevonden omdat ten tijde van de veldbezoeken ten behoeve van steenuil en kerkuil (februari – april) geen nest meer zichtbaar was in de betreffende eikenboom. Vermoedelijk is het nest uit de boom gewaaid tijdens een storm. Tevens heeft tijdens de overige veldbezoeken geen nieuwe nestbouw plaatsgevonden op de onderzoekslocatie. Hiermee is een aanvullend onderzoek naar boomvalk, buizerd en sperwer niet meer noodzakelijk. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van boomvalk, buizerd en sperwer kan op basis van de huidige onderzoeksinspanning uitgesloten worden.

4.4 Vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in de periode half april tot oktober in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren worden uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en paarverblijfplaats voor de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis en laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van de onderzoekslocatie voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Door-

dat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functie noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Boombewonende vleermuizen

Vanwege kap van de eikenboom met klimopbegroeiing werd tevens onderzoek naar verblijfplaatsen van de boombewonende soorten noodzakelijk geacht. Voor het onderzoek naar deze vleermuissoorten zijn in de periode half april tot oktober in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren worden uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en paarverblijfplaats voor de boombewonende soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis en watervleermuis. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van de onderzoekslocatie voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functie noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Voor het protocollair onderzoek naar verblijfplaatsen is gebruik gemaakt van professionele batdetectors (Pettersson D200 en D240x) met opnamemogelijkheid en een batlogger (Elekon Batlogger M). Batloggers en batdetectors zetten het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Weersomstandigheden

De weersomstandigheden voor het waarnemen van steenuil, kerkuil, huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis waren gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken ten behoeve van het uilenonderzoek was de temperatuur lager dan 5 °C. Tijdens de voorjaarsrondes ten behoeve van het vleermuisonderzoek was de avondtemperatuur niet lager dan 15 °C en de ochtendtemperatuur niet lager dan de minimumtemperatuur van 12 °C. Tijdens de najaarsrondes was de temperatuur niet lager dan 16 °C. De windsnelheid lag tijdens alle rondes beneden de 4 Bft. en er was geen sprake van neerslag. De weersomstandigheden tijdens de diverse onderzoeken zijn weergegeven in tabel II.

Tabel II. Omstandigheden aanvullend onderzoek steenuil, kerkuil, huismus en vleermuizen

Datum	Temperatuur	Tijdstip	Te inventariseren soort(groep)	Weersomstandigheden
17-02-2021	9 °C	18:00 – 21:00	Steenuil en kerkuil	Droog, bewolkt, 3 Bft.
08-03-2021	5 °C	18:30 – 21:30	Steenuil en kerkuil	Droog, bewolkt, 1 Bft.
22-03-2021	6 °C	19:15 – 21:30	Steenuil en kerkuil	Droog, halfbewolkt, 1 Bft.
15-04-2021	4 °C	08:00 – 10:00	Huisumus	Droog, zonnig, 1 Bft.
30-04-2021	6 °C	07:30 – 09:30	Huisumus	Droog, halfbewolkt, 2 Bft.
31-05-2021	12 °C	02:27 – 05:27	Vleermuizen	Droog, helder, 1 Bft.

03-06-2021	19 °C	21:46 – 00:16	Vleermuizen	Droog, bewolkt, 1 Bft.
24-06-2021	15 °C	21:57 – 00:27	Vleermuizen	Droog, halfbewolkt, 2 Bft.
19-08-2021	16 °C	22:45 – 00:45	Vleermuizen	Droog, halfbewolkt, 2 Bft.
14-09-2021	19 °C	22:00 – 00:00	Vleermuizen	Droog, bewolkt, 2 Bft.

4.5 Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek bestond uit diverse veldbezoeken. Het totaal aantal veldbezoeken met betrekking tot het vleermuisonderzoek is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van vier waarnemers per veldronde tijdens het voorjaar en twee waarnemers per veldronde tijdens het najaar. De steenuil-, kerkuil- en huismusrondes zijn door één persoon uitgevoerd. Tabel III en IV bevatten een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken in 2021.

Tabel III. Onderzoeksinspanning vleermuizen

		april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober
gebouw-bewo-nende vleer-muizen	tijdstip		1 x ochtend en 2 x avond *				2 x avond **	
	datum	-	31 mei, 3 en 24 juni 2021			-	19 augustus en 14 september	-
	functie		zomerverblijfplaats kraamverblijfplaats				paar/balts verblijfplaats	
boom-bewo-nende vleer-muizen	tijdstip			1 x ochtend en 2 x avond		2 x avond		
	datum	-		31 mei, 3 en 24 juni 2021	-	19 augustus en 14 september		-
	functie			zomerverblijfplaats kraamverblijfplaats		paar/balts verblijfplaats		

* Het veldwerk is door 3 personen uitgevoerd.

** Het veldwerk is door 2 personen uitgevoerd.

Tabel IV. Onderzoeksinspanning overige soorten

		februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
steenuil *	tijdstip	-	3 x avond		-				
	datum		17 februari, 8 en 23 maart 2021						
	functie		territorium						
kerkuil *	tijdstip	3 x avond of nacht							
	datum	17 februari, 8 en 23 maart 2021							
	functie	territorium							
huismus	tijdstip	-		2 x ochtend	-				
	datum			15 en 30 april 2021					
	functie			nestlocaties					

* De veldbezoeken voor steenuil en kerkuil zijn gecombineerd uitgevoerd.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Kerkuil

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn indicaties aangetroffen voor een vaste roest- en/of voortplantingsplaats van kerkuil op de onderzoekslocatie, bijvoorbeeld in de vorm van braakballen, veren, krijtsporen, zichtwaarnemingen en/of krijssende individuen. Daarmee kan uitgesloten worden dat de onderzoekslocatie een essentiële functie heeft voor kerkuil. Overtreding van de Wet natuurbescherming kan op basis van de huidige onderzoeksinspanning uitgesloten worden.

5.2 Steenuil

Veldbezoek 1

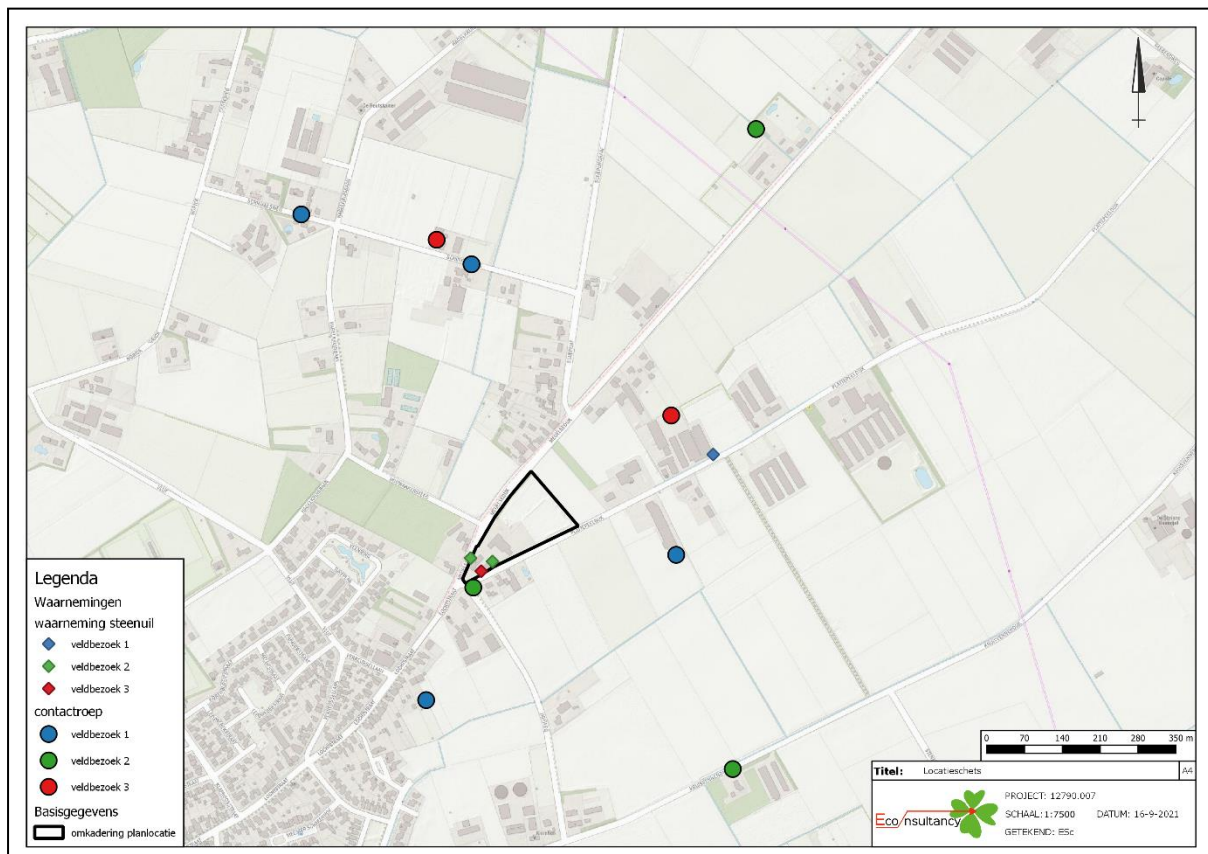
Tijdens het eerste avondbezoek op 17 februari zijn enkel in de omgeving (> 100 meter) van de onderzoekslocatie territoriumroepen van steenuil waargenomen (zie figuur 13). Met behulp van een verrekijker en warmtebeeldcamera is naar individuen gezocht. Tevens is in de omgeving van de onderzoekslocatie, ter hoogte van Plattepeeldijk 27, een zichtwaarneming gedaan van steenuil tijdens het eerste veldbezoek.

Veldbezoek 2

Tijdens het tweede avondbezoek op 3 maart 2021 is meermaals een territoriumroep van een steenuil waargenomen als respons op de afgespeelde geluiden, ter hoogte van het voormalige autobedrijf op de onderzoekslocatie. Het individu volgde het geluid en liet territoriumroep horen vanaf het dak van het bedrijf, een boom aan de noordwestzijde van de onderzoekslocatie en een boom ten zuidwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 13). Doordat de roep vanuit de onderzoekslocatie en directe omgeving hiervan kwam, wordt het aannemelijk geacht dat deze deel uitmaakt van het territorium van deze steenuil.

Veldbezoek 3

Tijdens het laatste avondbezoek op 22 maart 2021 is een zichtwaarneming van steenuil gedaan, de steenuil werd zowel waargenomen op het dak van het voormalige autobedrijf (figuur 2, nr. 3) als in één van de bomen op de noordwestelijke grens van de onderzoekslocatie (figuur 13). Vanwege het beperkte aantal waarnemingen op de onderzoekslocatie en omdat maar één individu waargenomen is op de projectlocatie, mag ervanuit worden gegaan dat de onderzoekslocatie slechts in gebruik is als roestplaats door de steenuil. De zolder van het voormalige bedrijfspand en de autosloperij worden hiervoor geschikt geacht. Het betreft daarmee in totaal twee roestplaatsen van de steenuil.

Figuur 13. Veldresultaten van de veldbezoeken, waarnemingen van steenuil en locaties waar territoriumroep van steenuil is waargenomen.

Overige veldbezoeken ten behoeve van andere onderzoeken

Ten tijde van het vleermuisonderzoek in de ochtend van 31 mei is tevens een steenuil waargenomen op een lantaarnpaal aangrenzend aan de noordzijde van de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek op 24 juni is de voormalige autosloperij wederom gecontroleerd op sporen van steenuil. Hierbij zijn geen verse braakballen aangetroffen. Verder zijn geen indicaties aangetroffen voor de aanwezigheid van een (nestlocatie van) steenuil, bijvoorbeeld in de vorm van een alarmerende steenuil, een zichtwaarneming van twee individuen, of bedelende jongen. Hiermee kan tevens uitgesloten worden dat op de onderzoekslocatie sprake is van een nestlocatie.

Functionele leefomgeving

De directe omgeving van de panden op de onderzoekslocatie is ongeschikt als foerageergebied voor de steenuil vanwege de aanwezigheid van een (mais)akker en halfhoge ruigte vegetatie. In de directe omgeving is meer geschikt foerageergebied aanwezig, in de vorm van weides die begraaasd worden door (hobby)vee. Tevens zijn er verschillende geschikte (moes)tuinen in de buurt aanwezig. Bij de voorgenomen plannen zal dan ook geen essentieel foerageergebied voor de steenuil verloren gaan.

5.3 Huismus

Huismussen nestelen meestal in ruimtes tussen het dak en het dakbeschot. Tijdens het gehele onderzoek zijn geen huismussen waargenomen in of het voormalige woonhuis, de autosloperij of het autobedrijf. Tevens zijn geen huismussen waargenomen in het groen op de onderzoekslocatie. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden uitgesloten dat de te slopen en renoveren bebouwing op de onderzoekslocatie een vaste rust- en/of voortplantingsplaats vormt voor de huismus.

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn meerdere woningen en boerderijen aanwezig waar roepende huismussen zijn waargenomen. Deze woningen en boerderijen zijn op voldoende afstand gelegen van de onderzoekslocatie, waardoor maatregelen om de functionaliteit van deze vaste rust- en voortplantingsplaatsen te behouden niet benodigd zijn. Tevens zijn er nabij deze boerderijen voldoende foerageer- en schuilmogelijkheden voor huismussen aanwezig. Overtreding van de Wet natuurbescherming kan op basis van de huidige onderzoeksinspanning worden uitgesloten.

5.4 Gebouwbewonende vleermuizen

Zomerverblijfplaatsen

Tijdens de ochtendronde van 31 mei zijn twee individuen van de gewone dwergvleermuis ingevlogen aan de zuidoostelijk gelegen gevel van het voormalige autobedrijf (zie figuur 13 en 14). Deze vleermuizen zijn ingevlogen onder een van de loshangende singels (figuur 15). Vanwege het lage aantal individuen mag ervanuit worden gegaan dat het een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis betreft. Tijdens de overige veldbezoeken zijn geen indicaties aangetroffen voor een zomerverblijfplaats van de onderzochte soorten, bijvoorbeeld in de vorm van gevelgrijpende, aantikkende, in- en/of uitvliegende individuen.

Paarverblijfplaatsen

Tijdens de paarrondes van 19 augustus en 14 september zijn geen indicaties aangetroffen voor een baltsverblijf op de onderzoekslocatie. Er zijn meerdere dwergvleermuizen die baltsgedrag (sociale geluiden) vertoonden waargenomen, echter vertoonden deze geen binding met de bebouwing en/of boom. Om deze reden mag ervanuit worden gegaan dat zich geen baltsverblijf bevindt in de te slopen bedrijfspanden, de te renoveren woning of de te kappen boom.

Kraam- en (milde) winterverblijfplaatsen

Een kraamverblijfplaats is niet aangetoond binnen de onderzoekslocatie. Er zijn namelijk geen grote aantallen in-, uitvliegende, zwermende en/of gevelgrijpende individuen aangetroffen gedurende het kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en grijze grootoorvleermuis. Een milde winterverblijfplaats is moeilijk aan te tonen, maar men kan een winterverblijfplaatsfunctie niet uitsluiten zodra een andere verblijfplaatsfunctie wordt aangetoond, hetgeen in deze situatie het geval is. Derhalve kan ervanuit worden gegaan dat de aangetroffen zomerverblijfplaats tevens mogelijk een functie heeft als winterverblijfplaats voor één of enkele individuen. Gezien de bebouwing niet geschikt is als massawinterverblijfplaats, zal het enkel gaan om een verblijfplaats van één of enkele dieren.

Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat het te slopen voormalige autobedrijf (figuur 2, nr. 1) een functie heeft als vaste verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Het betreft één zomerverblijfplaats en mogelijk (milde) winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Verblijfsfunctie buiten de onderzoekslocatie

Tijdens de veldbezoeken zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Door de onderlinge afstand van eventuele verblijfplaatsen in de omgeving en de aard van de voorgenomen plannen is verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen in de buurt van de onderzoekslocatie uit te sluiten.

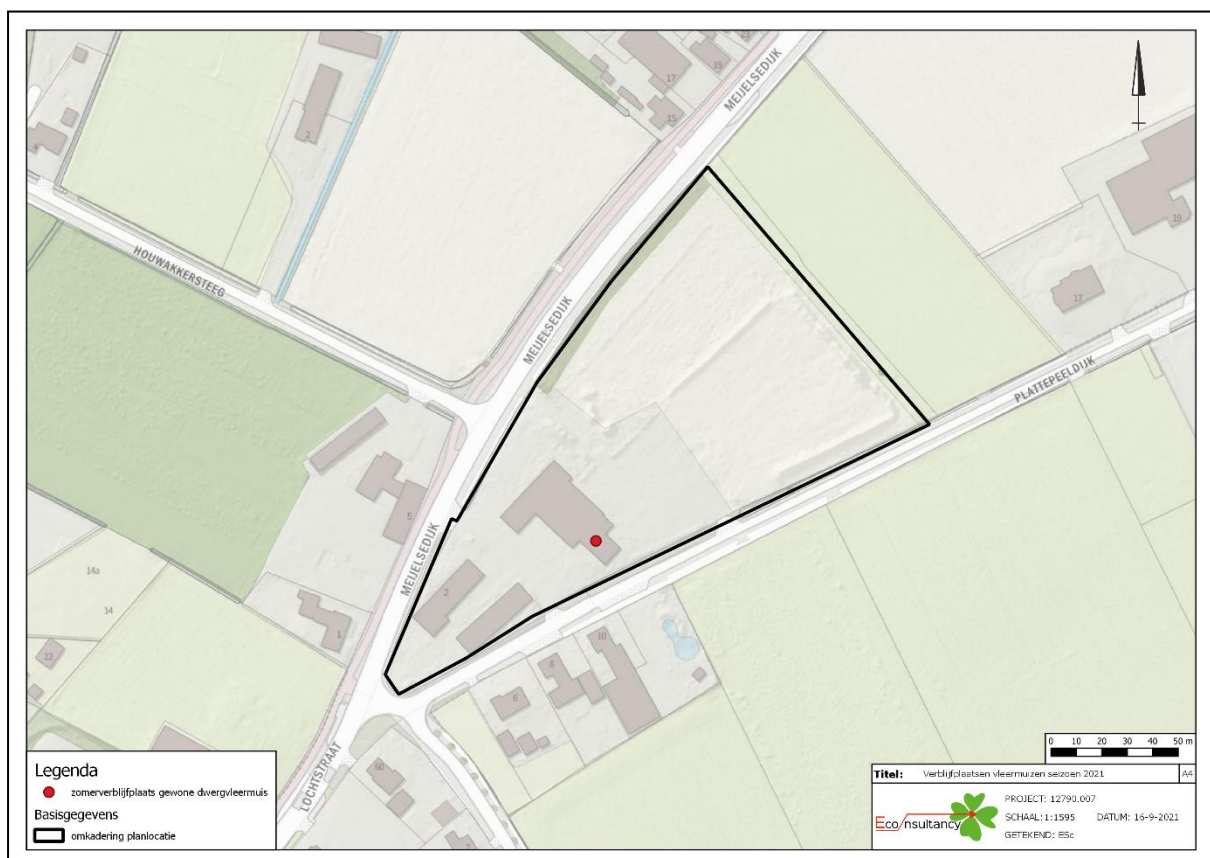
Foeragerende / passerende vleermuizen

Op en rondom de onderzoekslocatie zijn meerdere foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen, voornamelijk aan de zuid-, west- en noordzijde van de

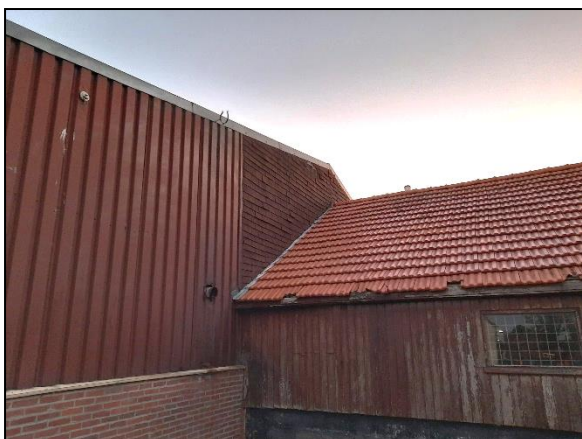
onderzoekslocatie. Hierbij zijn geen eenduidige vliegpatronen aangetroffen die door meerdere individuen worden gevolgd. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod aan foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft onder andere openbaar groen, tuinen, akker- en weilanden en bosschages in de omgeving van de onderzoekslocatie.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen, om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Op de onderzoekslocatie ontbreken dergelijke elementen, waardoor geen vliegroutes zullen worden verstoord. Waargenomen vleermuizen betreffen exemplaren, die uit verschillende richtingen afkomstig zijn. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van essentiële vliegroutes kan op basis van het aanvullend onderzoek worden uitgesloten.

Figuur 14. Verspreiding van de gewone dwergvleermuis op basis van de inventarisatie in het seizoen van 2021 (zie legenda).

Figuur 15. Impressie invlieglocatie aan de zuidoostelijk gelegen gevel van het voormalige bedrijfspand (figuur 2, nr. 1).

Figuur 16. Detail invlieglocatie aan de zuidoostelijk gelegen gevel van het voormalige bedrijfspand (figuur 2, nr. 1).

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Steenuil

De steenuil is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soort onder artikel 1 van de Vogelrichtlijn valt. Bovendien is het een soort als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming aangezien steenuil vermeld staat in bijlage II van de Conventie van Bern. De steenuil staat vermeld op de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (RVO, 2009). Op deze lijst vallen de nesten van steenuilen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats'. De steenuil staat als kwetsbaar vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2007). De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. Ook op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming is het verboden de steenuil opzettelijk te verstoren (BIJ12, 2017).

Op basis van onderhavig onderzoek kan worden vastgesteld dat zich in de te amoveren opstallen twee roestplaatsen van de steenuil bevinden. Het amoveren van deze opstallen, en het daarmee verwijderen van twee roestplaatsen van deze soort, dient gecompenseerd te worden. Tevens dient hier toe een ontheffing op de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden bij de provincie Limburg.

6.2 Gewone dwergvleermuis

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Door de voorgenomen werkzaamheden zullen één zomer- mogelijk (milde) winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd en vernield. Hierdoor zullen de gewone dwergvleermuizen, indien aanwezig ten tijde van de werkzaamheden, worden verstoord. Dit betreft een overtreding van artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit voor de soort behouden blijven. Hiermee wordt overtreding van de Wet natuurbescherming echter niet voorkomen en is een ontheffing noodzakelijk. In een activiteitenplan dienen mitigerende en compenserende maatregelen te worden omschreven. Het activiteitenplan dient, middels een ontheffingsaanvraag, te worden voorgelegd bij de provincie Limburg.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Pouderoyen Tonnaer een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Meijelsedijk 2 te Ospel. Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie en naar aanleiding van de resultaten van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in december 2020 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd. Op basis van het aanvullend ecologisch onderzoek is beoordeeld of er bij de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden sprake zal zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van steenuil, kerkuil, huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis.

Onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is bebouwd met drie gebouwen die hebben dienstgedaan als autosloperij (gebouw 1), woonboerderij (gebouw 2) en autobedrijf (gebouw 3). Verder is het terrein deels verhard, deels in gebruik als akkerland voor maïssteelt en deels begroeid met pioniervegetatie bestaande uit soorten als duizendblad, brandnetel, paardenbloem en smalle weegbree. Op de onderzoekslocatie zijn verder enkele bomen aanwezig, waaronder een tamme kastanje en twee zomereiken.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de locatie te herontwikkelen op het gebied van wonen met zorg. Het plan is om twintig nieuwbouwwoningen te realiseren in de sociale en middeldure huur. Het voornemen is om de oude woonboerderij op de planlocatie te handhaven en uiteindelijk te renoveren. De overige voormalige bedrijfsbebouwing wordt geamoveerd ten behoeve van de nieuwbouw.

Resultaten

Gedurende het steenuilenonderzoek zijn twee roestplaatsen van steenuil aangetroffen, één in het voormalige autobedrijf en één in de voormalige autosloperij. Ook is er een zomer- en mogelijk (milde) winterverblijfplaats aangetroffen van de gewone dwergvleermuis, aan de zuidoostelijk gelegen gevel van de voormalige autosloperij onder een van de loshangende singels. Er zijn geen indicaties aangetroffen voor nestlocaties of vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van kerkuil, huismus, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis tijdens het onderzoek.

Conclusie

Met betrekking tot de voorgenomen plannen ter plaatse is er sprake van opzettelijke beschadiging, vernieling en/of verstoring van twee roestplaatsen van steenuil en één zomer- en tevens mogelijk (milde) winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Bij de sloop van het autobedrijf en de autosloperij is dan ook sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Ten behoeve van de uitvoering dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de Provincie Limburg voor het opzettelijk beschadigen, vernielen en verstoren van één zomer- en mogelijk (milde) winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (artikel 3.5, lid 2 en 4) en het opzettelijk beschadigen en vernielen van twee vaste roestplaatsen van de steenuil (artikel 3.1 lid 2). Daarnaast zal door het treffen van maatregelen de functionaliteit van de vaste rust- en voortplantingsplaatsen behouden moeten blijven en schade aan individuen moeten worden voorkomen. De maatregelen dienen ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag te worden vastgelegd in een activiteitenplan.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of voortplantingsplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

